

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 23. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste i piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Knlezycki, Paszkowski, Lndwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworn Possinger.

Posłów obecnych na początku 99, w ciągu posiedzenia 140.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia sejmowego z dnia 20. Stycznia odczytanym został i przyjętym.

Odczytano pismo od zastępcy c. k. Namiestnika do Marszałka krajowego z zawiadomieniem, że Jego C. K. Apostolska Mość raczył udzielić sankcyę uchwale sejmowej o rozkładzie dodatków do podatków stałych na I. kwartał 1866. r. — Co do uchwały dotyczącej się zrównania roku administracyjnego z rokiem słonecznym, zawiadamia Prezydium c. k. Namiestnictwa, iż uchwała ta nie potrzebuje Najwyższej sankcyi, i tylko podaną będzie z mocy §. 40. statutu krajowego w swoim czasie do wiadomości Najjaśniejszego Pana.

Odczytano następnie dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 606 włącznie.

Złożonym został do łaski marszałkowskiej przez posła x. Stępka poparty należycie wniosek następujący:

„Wysoki Sejm raczy chwalić:

1. Wydatki na potrzeby kościelne z odprawianiem liturgii połączone, jako to: na sługi kościelne obrz. łac., na organistę, kościelnego i kalikancistę, w obrz. zaś ruskim na djaka i kościelnego; — na opłatki (proskórki), wino, воск, kadzidło, Hój do lamp, pranie bielizny kościelnej, które według dekretu Kancelaryi nadwornej z dnia 16. Marca 1818. L. 20.552, między zwykłe inwentarzem objęte wydatki kościelne zam eszezone być powiony — mają być w przyszłości jak dotąd, i to w ilości rocznej 105 złr. w. a. w kościołach obydwóch obrządków z funduszn religijnego opłacane, w parafiach niżej kongruy, a nawet nad kongruę dochodzącą pensyi do 400 złr. dotowanych.

2. Odnośne następny rozporządzenia byłego Ministeryum oświecenia i wyznań z dnia 22. Grudnia 1860. L. 18.416/4.995, i rozporządzenia Ministerstwa Państwa z dnia 22. Lutego 1862. L. 1.977/471, tej ustawie sprzeczniujące się, zostają uchylone.“

Oznajmiono ukonstytuowanie się komisyi dla spraw edukacyjnych, która wybrała swoim przewodniczącym Jego Excelencyę Metropolitę Litwinowicza, a sekretarzem posła Sawczyńskiego — sprawozdawcę posła Dra. Dietla.

Z porządku dziennego preliminarz funduszu domestykalnego przychodzący w pierwszym czytaniu do Sejmu, odesłanym zostaje na wniosek Marszałka do komisyi budżetowej.

Następuje drugie czytanie wniosków rządowego i Wydziału krajowego, dotyczących się oddania funduszków krajowych.

Sprawozdawca poseł Henryk hr. Wodzicki stawia imieniem komisyi wniosek:

„Wysoki Sejm uchwali:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem wyraża przekonanie, że nieoddanie Reprezentacyi krajowej władzy autonomicznej, jaka jej dyplomem z dnia 20. Października 1860. i patentem z dnia 26. Lutego 1861. r. przyznana została, jest wbrew wyraźnym orzeczeniom tych nstaw i tylekroć objawionej woli Najjaśniejszego Pana przeciwną, — oświadcza zaś ugrntowane

zaufanie, że przy „zmienionym obecnym stanie rzeczy“ — terazniejsze c. k. Ministerstwo stanu w myśl ustaw zasadniczych Państwa i krajn, przystąpi rychło do oddania majątku zakładów i funduszków krajowych w zarząd Reprezentacyi krajowej. W tym celu uchylając wszelką ze strony Rządu podniesioną wątpliwość, co do ważności danego przez Sejm Wydziałowi krajowemu umocowania, poleca temuż, aby się zniósł z c. k. Rządem o odebranie w myśl ustaw konstytucyjnych rzeczonych majątków, funduszków i zakładów krajowych, toż odebranie przeprowadził i z czynności tej Sejmowi krajowemu na najbliższej sesji zdał sprawę.“

Sprawozdawca mniejszości komisji poseł kanonik Ginilewicz przedkłada Sejmowi wniosek mniejszości:

„I. § 18. stat. kraj. ma się pojmować w kierunku ustawodawczym, zatem Reprezentacya krajowa wykonywa wpływ na sprawy krajowe tym §. objęte w znaczeniu ustawodawczem.

II. Na fundusze stypendyjne przysłuży Reprezentacyi krajowej wpływ o tyle, o ile takowy na podstawie dokumentu fundacyjnego (Stiftbrief) każdeko takiego funduszu został jej zastrzeżony.

III. Fundusz religijny i fundusz naukowy na zasadzie artykułów XXX. i XXXI. konkordatu zostaje pod nadzorem biskupów i dotychczasowej administracyi.

IV. Względem funduszu szkolnego orzeka Wysoki Sejm po przeprowadzeniu pertraktacyi między c. k. Rządem i Wydziałem krajowym.

V. Na inne fundusze wpływ wywiera Reprezentacya krajowa, a względnie Wydział krajowy z zastrzeżeniem autonomii gmin, i jak dalece ustawa gminna nad niemi nadzor mu powierzy.

VI. Na fundusze i zakłady autonomiczne, to jest które mają osobne statuty, wykonywa Reprezentacya krajowa o tyle nadzór, o ile jej prawo takowe dokumenta fundacyjne nadają.

Raczy przeto Wysoki Sejm upoważnić Wydział krajowy do rozpoczęcia na nowo pertraktacyi z c. k. Namiestnictwem w celu odebrania funduszków i zakładów krajowych, a jednocześnie poruczy mu odebranie funduszków i zakładów na wyżej wyrażonej podstawie.“

Następuje dyskusya ogólna. Po zamknięciu onej przemawiają wybrani mowcy, x. Kaczała za wszystkich zapisanych do głosu popierających mniejszość komisji, poseł Dr. Zyblikiewicz imieniem mowców występujących za większością.

Pau Komisarz rządowy wykłada sposób zapatrywania się Rządu w sprawie oddania funduszków i zakładów krajowych pod zarząd Reprezentacyi krajowej.

Po ostatnich głosach sprawozdawcy mniejszości i sprawozdawcy większości następuje rozprawa szczegółowa nad obu wnioskami. — Jedyńą poprawkę do wniosku większości komisji stawia poseł Dr. Zyblikiewicz, aby w uchwale według tego wniosku w drugim peryodzie do wyrazów „poleca temuż (Wydziałowi krajowemu), aby się zniósł“ dodać wyraz „bezzwłocznie.“

W głosowaniu nad wnioskami, wniosek mniejszości komisji upadł, a wniosek większości, której był sprawozdawcą poseł Henryk Wodzicki, przyjętym został. Poprawka posła Dra. Zyblikiewicza upadła.

Gdy Izba zgodziła się na podjęcie zaraz trzeciego czytania tego przedmiotu, wniosek większości w trzecim czytaniu przez Sejm przyjętym został.

Zamknięcie posiedzenia o godzinie 3ciej.

Marszałek oznajmia na przyszłe posiedzenie we Czwartek dnia 25. Stycznia porządek dzienny następujący:

1. Sprawozkanie komisji budżetowej o zasiłku dla szkoły dublańskiej.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o gromadzkich kasach pożyczkowych.
3. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o spichrzach gromadzkich.
4. Pierwsze czytanie wniosku posła Smolki o stopie procentowej i o postępowaniu sądowem.
5. Pierwsze czytanie wniosku posła Starucha o kosztach z powodu zarazy na bydło.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa o wstrzymanie poboru podatków w Żółkiewskiem.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła hr. Gołuchowskiego o nabywaniu posiadłości przez Żydów.
8. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszalewicza o podatku konsumcyjnym od mięsa.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 23. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych :

545. Złowodzki Konrad, kwieskowany radzca krakowski, przez posła Koczyńskiego, o ryczałtowe wynagrodzenie nie pobieranej pensyi i o zabezpieczenie mu takowej na przyszłość.
546. Gmina Bukow, w powiecie bursztyńskim, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę i darowanie podatków.
547. Xiądz Winnicki, pleban w Zagórzanach, przez posła Rydzowskiego, o zniesienie podatku zwanego ekwiwalent od ruchomego majątku.
548. Gminy powiatu gorlickiego, przez posła Rydzowskiego, o darowanie podatku za pierwsze półrocze 1866.
549. Gmina Wołowiec, przez posła Rydzowskiego, o przydzielenie do powiatu jasielskiego lub gorlickiego.
550. Gmina Ostrowczyk, przez posła Hubickiego, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
551. Malinowska Julia, właścicielka Ostrowczyka, przez posła Hubickiego, o przydzielenie tej posiadłości do powiatu złoczowskiego.
552. Gmina Połonie, przez posła Hubickiego, o pożyczkę 500 złr.
553. Wojna Marya, właścicielka Pietrycz, przez posła Hubickiego, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
554. Dyrekcyja Towarzystwa muzycznego we Lwowie, przez posła Zyblikiewicza, o wyznaczenie stałej subwencji.
555. Gminy powiatu łańcuckiego, przez posła hr. Potockiego Alfreda, o wstrzymanie czynności katastralnych, lub przedłużenie terminu do reklamacyj.
556. Mieszkańcy Podola galicyjskiego, przez posła Borysikiewicza, o wybudowanie drogi z Majdanu średniego do Łanczyna.
557. Gmina Skład Solny, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przydzielenie do powiatu przemyskiego.
558. Gmina Skład Solny, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
559. Gmina Stubiniec, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie podatku całorocznego.
560. Gmina Stubieniec, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
561. Gmina Stubno, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
562. Gmina Stubno, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
563. Gmina Jezupol, przez posła Koroluka, o zapomogę i odpisanie podatków.
564. Miasto Sniatyn, przez posła Gniewosza, o prawo wysyłania własnego posła na Sejm.
565. Właściciele dóbr powiatu chodorowskiego, przez posła Bocheńskiego, o odpisanie podatków za r. 1865. i przyczekanie wypłaty za r. 1866.
566. Gmina Zalesie, przez posła x. Kuryłowicza, o przyłączenie do powiatu manasterzyskiego.
567. Miasto Buczacz, przez posła x. Kuryłowicza, o zatrzymanie tamże urzędu powiatowego.
568. Wrzeciono Grzegorz, przez posła Zahorojka, o wyznaczenie pensyi dla wdów i sierót po nauczycielach szkół ludowych.
569. Gminy Strogonie, Dołhe, Jurkówka i Roźniów, przez posła x. Malinowskiego, o odłączenie od powiatu manasterzyskiego a wcielenie do stanisławowskiego.
570. Gminy Czachrowa, Kołokolina i inne, przez posła Krzczunowicza, o umieszczenie urzędu powiatowego nie w Rohatynie, lecz w Bursztynie.
571. Gmina Targowica polna, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
572. Gimna Targowica polna, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za dwa lata.
573. Gmina Słobudka, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za pięć kwartałów.

574. Gmina Słobudka polna, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
575. Gmina Rohynia, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za pięć kwartałów.
576. Gmina Rohynia, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
577. Gmina Soroki, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za sześć kwartałów.
578. Gmina Soroki, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
579. Toczyski Michał, właściciel dóbr Podleszany i inni, przez posła xięcia Sanguszkę, o ubóstwie włościan, potrzebie asekuracji przymusowej i ulepszeniu szkół wiejskich.
580. Gmina Zalasowa, przez posła xięcia Sanguszkę, o wstrzymanie czynności katastralnych.
581. Gmina Trzemeszna, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie czynności katastralnych.
582. Gmina Koszyce Wielkie, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
583. Gmina Zawada, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
584. Gmina Tarnowice, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
585. Gmina Zdary, przez posła xięcia Sanguszkę, o przyłączenie do powiatu tarnowskiego a nie dembickiego.
586. Gmina Skrzyszów, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie czynności katastralnych.
587. Gmina Łękawica, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
588. Gmina Szywałd, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
589. Gmina i dwór Wróblowice, przez posła xięcia Sanguszkę, o przyłączenie do powiatu tarnowskiego.
590. Węglowski Apolinary, właściciel dóbr Jordanówka, przez posła Kozłowskiego, o przyłączenie do powiatu mościskiego.
591. Gminy Osieczany, Droginia i inne powiatu dobczyckiego, przez posła Zdunia, o przyłączenie do powiatu myślenickiego.
592. Gminy Balińce, Trofanówka i Buczaczki, przez posła Kowbasiuka, w sprawie x. Nikorowicza.
593. Gminy powiatu kozowskiego, przez posła Szeliskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Kozowie, a nie w Podhajcach.
594. Miasto Manasterzyska i inne gminy, przez posła hr. Russockiego, o połączenie powiatów buczackiego i manasterzyskiego z siedzibą urzędu powiatowego w Manasterzyskach.
595. Gminy miasta Liska i okolicznych, tudzież duchowieństwo i właściciele dóbr, przez posła L. Skrzyńskiego, o pozostowienie urzędu powiatowego w Lisku.
596. Miasto Tarnów, przez posła Rutowskiego, o rewizję przepisów prowadzenia metryk urodzenia ludności izraelskiej w celu sprawiedliwego poboru do wojska.
597. Gmina miasta Tarnowa, przez posła Rutowskiego, o uregulowanie i skompletowanie szkoły realnej tamże.
598. Gmina miasta Tarnowa, przez posła Rutowskiego, przedstawia niedostateczność i niestosowność przepisów dotyczących kwaterunku wojsk.
599. Gmina Hwniki, przez posła Smolkę, o zapomogę.
600. Gminy powiatu rymanowskiego, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
601. Obywatele miasta Krakowa, przez posła Lipczyńskiego, przedkładają memoriał tyczący się projektu podziału Galicyi na dwa okręgi.
602. Hr. Fredro Jan Alexander, właściciel dóbr Rudki, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
603. Gminy Luteza, Gwoźnica i inne, powiatu strzyzowskiego, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o nowy szacunek katastralny i o przedłużenie terminu do reklamacyj.

604. Gmina Duliby, w powiecie jazłowieckim, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie jednorocznego podatku.
605. Stowarzyszenie cechów rękodzielniczych miasta Liska, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o uwolnienie od podatków na r. 1866.
606. Państwo Turka, przez posła Smolkę, o zapomogę, odpisanie podatków i zaległości urbaryalnych o zmianę sposobu rekrutacji i szkół, o przymusową asekurację, sprzedaż taniej soli i tytoniu, o ustanowienie dodatków gminnych, udzielenie subwencji kooperatorom i kapelanom gr. obrz., o obronę prawa propinacji i przyłączenie gmin w petycji wymienionych do urzędu w Turce.

Z tych liczby: 549, 550, 551, 553, 557, 560, 562, 566, 567, 569, 570, 585, 589, 590, 591, 593, 594, 595, 600, 601, 602 odsełają się wprost do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju; liczby zaś: 546, 548, 552, 558, 559, 561, 563, 564, 565, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 604 do Wydziału krajowego; nareszcie z petycji do liczby 606 otrzymają Wydział krajowy i komisja administracyjna podziału kraju odpowiednie wyciągi.
